

Κώστας Παπαδάκης

Τα αποτελέσματα των πρόσφατων εκλογών του Δ.Σ.Α. της 28,29/11/2021 ανέδειξαν την Εναλλακτική Παρέμβαση Δικηγόρων Αθήνας πέμπτη δύναμη με 1219 ψήφους (10%) και δύο έδρες, ενώ ο υποψήφιος πρόεδρος της Θανάσης Καμπαγιάννης ήρθε 3ος με 1826 ψήφους και ποσοστό 15%.

Η έκπληξη αυτή δεν αποτέλεσε μόνο μια πρωτόγνωρη συνδικαλιστική επιτυχία, αλλά και μια βαθειά ανάσα, βοήθεια και δικαίωση στην αγωνιζόμενη κοινωνία σε μια εποχή σκληρής αντίστασης στη γενικευμένη τάση συρρίκνωσης και απαξίωσης των δικαιωμάτων και ελευθεριών.

Όσον και αν φανεί παράξενο, ο πρεσβευτής της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς στον Δ.Σ.Α. αποτελεί την αρχαιότερη συνδικαλιστική του παράταξη (γιατί είναι παράταξη αρχών και όχι προσωπικοτήτων, παραγόντων ή κομματικών σχηματισμών), η οποία σε λίγες μέρες συμπληρώνει τριάντα δύο χρόνια ζωής, συνεχούς και αδιάλειπτης παρουσίας στα συνδικαλιστικά δρώμενα και τις δικαιωματικές διεκδικήσεις των δικηγόρων, καθώς ιδρύθηκε στα τέλη Ιανουαρίου 1990 για να συμμετάσχει για πρώτη φορά στις εκλογές του Δ.Σ.Α. τον επόμενο μήνα.

Η ιστορικότητα της παράταξης είναι αξιοσημείωτη, παρά την αποδρομή για διάφορους λόγους μεγάλου μέρους των ιδρυτικών της μελών και την εναλλαγή των προσώπων και τάσεων που την λειτουργούν, εναλλαγή που άλλωστε αποτελεί δομικό στοιχείο της συγκρότησής της.

Αλλά ο χρόνος περνά και καθιστά αναγκαία την καταγραφή της ιστορίας της στα σημερινά της μέλη και τον πολιτικοκοινωνικό χώρο αναφοράς της, τον εμπλουτισμό, την ανασύνθεση και την αξιοποίηση της εμπειρίας της ως ένα από τα σημαντικότερα εφόδια για τη μελλοντική της πορεία, που με τα σημερινά δεδομένα προοιωνίζεται ακόμα πιο αξιόλογη.

Ως ένας από αυτούς που την έζησαν, έμμεσα την προϊστορία και άμεσα την ιστορία της και συνέβαλαν σε αυτήν κρίνω σκόπιμο ότι αξίζει τον κόπο να το επιχειρήσω.

ΜΕΡΟΣ 1: ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ, ΤΑ ΠΕΤΡΙΝΑ ΚΑΙ ΗΡΩΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

Τίποτα δεν γεννιέται από το μηδέν.

Η ριζοσπαστικοποίηση της ελληνικής κοινωνίας και ιδιαίτερα της εργατικής τάξης και της νεολαίας την

δεκαετία 1960, η ανάκαμψη του κινήματος από τα δεινά της ήττας του Εμφυλίου και οι πολιτικές εξελίξεις στην χώρα μας στράτευσαν χιλιάδες νεολαίους στο κίνημα. Παράλληλα, οι διεθνείς εξελίξεις στο κομμουνιστικό κίνημα, οι εξεγέρσεις και τα νέα κοινωνικά κινήματα σε όλο τον πλανήτη διαμόρφωσαν νέα ριζοσπαστικά πολιτικά ρεύματα στον χώρο διεθνούς Αριστεράς, που ήδη είχαν αρχίσει να μορφοποιούνται και στην Ελλάδα πριν από εποχή της δικτατορίας. Η Μεταπολίτευση εισέφερε ένα ευδιάκριτο μέγεθος στο χώρο του κινήματος, τις οργανώσεις της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς, οι οποίες έβαζαν για πρώτη φορά ένα διαφορετικό στίγμα στην υπόθεση της κοινωνικής ανατροπής.

Στο χώρο της δικηγορίας, η μαζικοποίηση, φιλελευθεροποίηση και ριζοσπαστικοποίησή της, που άρχισαν να εκδηλώνονται έντονα μετά το 1952, έφεραν τους δικηγόρους να διαμορφώνουν θεσμούς αλληλεγγύης, να απεργούν για πρώτη φορά (1957), να διαμορφώνουν συνδικαλιστικούς στόχους, να παρεμβαίνουν στα μεγάλα εθνικά και κοινωνικά ζητήματα και να συμμετέχουν στους αγώνες των δεκαετιών αυτών (Κυπριακό, Κίνημα Ειρήνης, 1-1-4, Ιουλιανά κλπ). Επόμενο ήταν η αφύπνιση αυτή στον χώρο της δικηγορίας να συναντηθεί με τις φοιτητικές γενιές της περιόδου από τις Νομικές σχολές και όσοι από αυτές άντεξαν τις μεταφοιτητικές πιέσεις να παραμείνουν πολιτικά ενεργοί στην άσκηση και τη δικηγορία. Έτσι, ο Δ.Σ.Α. στην Μεταπολίτευση, που γρήγορα αλώθηκε από «τις δημοκρατικές δυνάμεις» και τον Βαγγέλη Γιαννόπουλο σε ένα κλίμα πρωτοφανούς ριζοσπαστικοποίησης και μαζικοποίησης των διαδικασιών του, έπνευσε προς τα αριστερά, ωθούμενος και από μαζικές κινήσεις βάσης, όπως η Νέα Κίνηση Δικηγόρων, η Επιτροπή Συνταγματικών Δικαιωμάτων, αλλά και ο Σύλλογος Ασκουμένων, που για πρώτη φορά ιδρύθηκε το 1979.

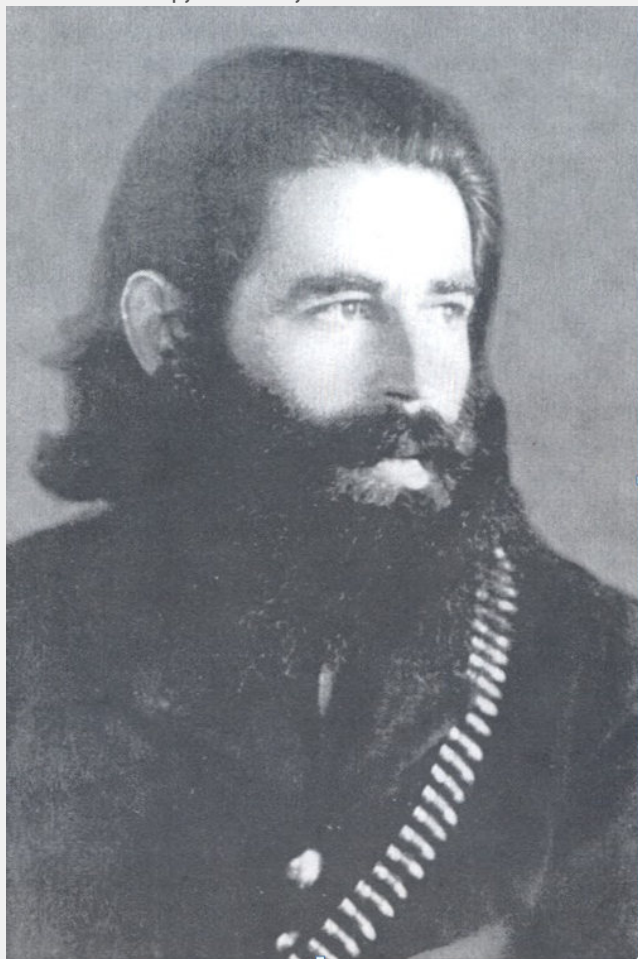
Στον δικηγορικό χώρο της ασφυκτώσας εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς εμφανίστηκε πανσπερμία και πληθώρα ανένταχτων του τροτσικιστικού κυρίως χώρου, αλλά και μελών οργανώσεων όπως η «Κ.Ο Μαχητής», η «ΕΚΟΝ ΡΦ Β Πανελλαδική». Αξιοσημείωτη και η κινητικότητα δικηγόρων κυρίως από το χώρο της αυτονομίας με τη δικαιωματική δικηγορία, όπως η ενασχόληση με τα δικαιώματα των κρατούμενων, που εκφράστηκε για πρώτη φορά το 1982 με την έκδοση του περιοδικού «της Φυλακής» από την Κατερίνα Ιατροπούλου, διάφορους δικηγόρους, κρατούμενους κλπ. Σημαντικότερη από τις οργανωμένες παρουσίες ήταν η παράταξη των δικηγόρων του Κ.Κ.Ε. (μ-λ) Π.Π.Ε.Κ.Τ. (Προοδευτική Παράταξη Επιστημόνων Καλλιτεχνών Τεχνικών), που ιδρύθηκε το 1977 και δραστηριοποιήθηκε μέχρι το 1982, όταν μετά την τριχοτόμηση του Κ.Κ.Ε. (μ-λ) ήταν φυσικό να παραλύσει. Παρότι το πλέον προβεβλημένο στέλεχος της Π.Π.Ε.Κ.Τ. δικηγόρων Κώστας Νταϊλιάνας μεταπήδησε γρήγορα στον χώρο του ΠΑ.ΣΟ.Κ., στον χώρο του οποίου έκτοτε πολιτεύθηκε στον Δ.Σ.Α. και όχι μόνο, αρκετοί από τους υπόλοιπους, μέλη πλέον της τάσης «Αριστερή Πολιτική» του Κ.Κ.Ε. (μ-λ) μετά το 1982 (έτσι λεγόταν τα προκείμενα στην πλειοψηφία της Κ.Ε. και του κόμματος μέλη του, που διατηρούσε τον τίτλο του κόμματος και εξακολουθούσε για μερικά χρόνια ακόμα να κυκλοφορεί την περίπου ομότιτλη («Για μια αριστερή πολιτική») 15ημερη παραπάνω εφημερίδα) άντεξαν και έμειναν. Η Π.Π.Ε.Κ.Τ. δικηγόρων έβγαζε σποραδικά έως και το 1987 και κάποιο εφημεριδάκι με τον τίτλο «Δικηγορικός Αγώνας» με εκδότη τον **Βαγγέλη Μαργώνη** (1935 - 2011), πάντοτε υποστηρικτή της Εναλλακτικής Παρέμβασης μετέπειτα και υποψήφιος μας το 2005. Στις στήλες της εφημερίδας αυτής, καθώς και στις θέσεις της Π.Π.Ε.Κ.Τ. δικηγόρων απαντούν για πρώτη φορά στον χώρο επεξεργασίες και διεκδικήσεις που τα επόμενα χρόνια αποτέλεσαν βασικές θέσεις παρέμβασής μας όπως για τους συνεργάτες δικηγόρους, την κατάργηση της άσκησης κλπ

Στις δικηγορικές εκλογές στις 26-27.02.1984 για πρώτη φορά μια παράταξη της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς συγκρότησε συνδυασμό και τόλμησε να συμμετάσχει. Η έννοια «τόλμησε», πέρα από τα πολιτικά της χαρακτηριστικά (βρισκόμασταν στην εποχή της «μεταδιάλυσης των μεταπολιτευτικών οργανώσεων της κοινοβουλευτικής αριστεράς στις αρχές της δεκαετίας 1980 και στα χρόνια των Αριστερών Συσπειρώσεων», έχει σημασία και για το γεγονός ότι οι εκλογικές διατάξεις του ισχύοντος τότε Κώδικα Δικηγόρων δεν ενθάρρυναν την συμμετοχή παρατάξεων μικρού μεγέθους, τόσο λόγω έλλειψης απλής αναλογικής, όσο και γιατί υπήρχαν διάφοροι περιορισμοί στην συγκρότηση του

ψηφοδελτίου, όπως ανάγκη πλήρων συνδυασμών με 24 υποψήφιους πλέον υπογραφών 50 ενεργών δικηγόρων για την κατάθεση, δεκαετής δικηγορία ως προϋπόθεση του παραδεκτού υποψηφιότητας προέδρου κλπ. Όμως αν και οι εκλογές εξακολουθούσαν να παραμένουν υπόθεση που δεν αφορούσε ισότιμα τις δικηγορικές μάζες, όπως κανείς θα διαπιστώσει από τα ποσοστά συμμετοχής, αυτή ήταν σχεδόν απόλυτη. Στις παραπάνω εκλογές, επί συνόλου 11.500 εγγεγραμμένων, οι ψηφίσαντες ήταν 10.222 (αποχή μόλις 11,2%), καμία σχέση με τα τεράστια ποσοστά αποχής των τελευταίων εκλογών. Όσο για την απλή αναλογική στις εκλογές του Δ.Σ.Α., αυτή καθιερώθηκε αργότερα, με το ν. 1868/1989, που ψηφίστηκε από την κυβέρνηση Τζαννετάκη με Υπουργό Δικαιοσύνης τον Φώτη Κουβέλη και Γενικό Γραμματέα τον Αντώνη Ρουπακιώτη. Ήταν ίσως το μόνο κέρδος των δικηγόρων από εκείνη την περίοδο, αλλά οφείλουμε να ομολογήσουμε ότι χάρη σε αυτό διασώθηκε και επιβίωσε εκλογικά η παράταξή μας. Η απλή αναλογική, όπως είναι γνωστό, ίσχυσε μέχρι και τις δικηγορικές εκλογές του 2011.

Η «**Αριστερή Κίνηση Δικηγόρων Αθήνας**» (Α.Κ.Δ.Α.) υπήρξε συνεργασία δικηγόρων της πρώην Π.Π.Ε.Κ.Τ., της ΚΟ Μαχητής, Β΄ Πανελλαδικής, ανένταχτων κ.α. κατέβηκε στις εκλογές με επικεφαλής τον παλαίμαχο **Παντελή Λιότσο (τιμή και δόξα!)**.

Εδώ αξίζει μία μεγάλη στάση για να θυμηθούμε ποιος ήταν ο Παντελής Λιότσος!

Ο «Καπετάν - Κόρακας» 1944

Ο Παντελής Λιότσος (1912 Βόνιτσα - 2009 Αθήνα) σπούδασε νομικά την δεκαετία 1930 και πολέμησε ως Έφεδρος Ανθυπολοχαγός στο αλβανικό μέτωπο. Για την προσφορά του η Φρειδερίκη και το μοναρχοφασιστικό κράτος τον κάλεσε να λάβει παράσημο ανδρείας. Ο Παντελής Λιότσος το **αρνήθηκε**. Στην συνέχεια, εντάχθηκε στις γραμμές του ΕΛΑΣ, όπου ως Διοικητής Λόχου του 2/39 Συντάγματος έγινε γνωστός με το ψευδώνυμο «**Καπετάν - Κόρακας**». Συμμετείχε καθοριστικά στην μάχη της Λευκάδας τον Μάη 1944, την οποία προσπάθησε να εκκαθαρίσει από τον χιτλερικό στρατό και τους ντόπιους συνεργάτες τους. Πλήρωσε φυσικά την δράση του με εξορίες και φυλακές, που διήρκεσαν συνολικά 17

χρόνια, στα Γιάννενα, στο Χαϊδάρι, στην Μακρόνησο, στον Ευαγγελισμό λόγω βασανιστηρίων, στις φυλακές Λευκάδας, όπου μάλιστα του αποδόθηκε κατηγορία ανθρωποκτονίας από την οποία απαλλάχθηκε, και στη συνέχεια, από το 1950, στον Αη-Στράτη. **Δεν υπέγραψε ποτέ δήλωση**, δίνοντας θάρρος και σε άλλους πολλούς να μην υπογράψουν. Αρνήθηκε να ακολουθήσει την γραμμή του 20ου Συνεδρίου του Κ.Κ.Σ.Ε. (Φλεβάρης 1956) και της 6ης Ολομέλειας του Κ.Κ.Ε., πέρασε το 1964 στο περιοδικό «Αναγέννηση» και αργότερα στην Ο.Μ.Λ.Ε. και, μετά την διάσπαση αυτής, στο Κ.Κ.Ε. (μ - λ) και μετά το 1982 στην «Αριστερή Πολιτική» και αργότερα ανένταχος κομματικά. Στα χρόνια της δικηγορίας του υπήρξε ενεργός, και μάλιστα φωτογραφία του υπάρχει και στο εξώφυλλο του Ημερολόγιου Δ.Σ.Α. 2017-2018 από συμμετοχή του σε αλυσίδα δικηγόρων σε πορεία για το «1-1-4» και τα Ιουλιανά (1965) δίπλα στον Σταύρο Κανελλόπουλο και τον Νικηφόρο Μανδηλαρά. Δεν απέκτησε οικογένεια και ασκούσε την δικηγορία σε ένα λιτό, δωρικό γραφείο μόνος του, στην οδό Γλάδστωνος 8 (στην ίδια πολυκατοικία που άνοιξαν το πρώτο τους δικηγορικό γραφείο μαζί η Γιάννα Κούρτοβικ και η Ζωή Μήλιου την δεκαετία του 1980). Ο Παντελής Λιότσος τερμάτισε με αξιοπρέπεια τον πολιτικό του βίο, συμμετέχοντας στην «Επιτροπή Υπεράσπισης της μνήμης και του έργου του Ι.Β. Στάλιν» ενώ δεν είχε αρνηθεί στον γράφοντα τον καλό του λόγο και την στήριξη στην Εναλλακτική Παρέμβαση τα πρώτα χρόνια των εκλογικών της αποπειρών.

Είναι προφανές ότι λίγοι τέτοιοι άνθρωποι **τίμησαν τη δικηγορία και την αριστερά με την αγωνιστική τους παρουσία** που είχε ως τίμημα ολόκληρη την ζωή τους τον χώρο μας. Και αποτελεί τιμή μας που η εξωκοινοβουλευτική Αριστερά στους δικηγόρους **είχε αυτόν για πρώτη φορά ως επικεφαλής**, για όσους φυσικά νιώθουμε ως ιστορική της συνέχεια.

Διαδήλωση Δικηγόρων για τα Ιουλιανά στις 20/7/1965
Στην πρώτη σειρά **Νικηφόρος Μανδηλαράς, Νίκος Παπαϊωάννου, Παντελής**
Λιότσος, Σταύρος Κανελλόπουλος, Δάφνη Σκούρα

(Αρχείο ΔΣΑ και βιβλίο Ευάγγελου Μαχαίρα «Η ιστορία του ΔΣΑ»)

Όπως θα δείτε και στα συνημμένα αποτελέσματα (**№Β 1984, σελ. 423επ.** - τα αποτελέσματα των Δικηγορικών εκλογών τα χρόνια εκείνα δημοσιεύονταν πάντοτε στο τρέχον Νομικό Βήμα-) η Αριστερή Κίνηση Δικηγόρων Αθήνας

(Α.Κ.Δ.Α.) ήταν ο πρώτος εκλογικός συνδυασμός που συμμετείχε έχοντας **κατά πλειοψηφία γυναίκες** στο ψηφοδέλτιο (15 στους 24). Όλοι οι άλλοι συνδυασμοί είχαν στα ψηφοδέλτιά τους ένα συμβολικό αριθμό γυναικών (μεταξύ αυτών η «Γαρυφαλλιά Κανέλλη» υποψήφια στον συνδυασμό του δεξιού Αντ. Δροσόπουλου). Η εκλογική επίδοση της Α.Κ.Δ.Α. δεν κρίθηκε τότε ενθαρρυντική, και ίσως γι' αυτό δεν επαναλήφθηκε: **191** ψήφοι για τον Παντελή Λιότσο στην κάλπη του Προέδρου, **190** για την ΕΚΔΑ (αξιοσημείωτη ταύτιση) στην κάλπη των Συνδυασμών και ποσοστό **1,9%** και για τους δύο. Ο συνδυασμός κατέλαβε την τελευταία θέση, ενώ ο επικεφαλής της την προτελευταία, κατορθώνοντας να περάσει μόνο τον επικεφαλής της «Ένωσης Κεντρικών Δικηγόρων». Στους σταυρούς προτίμησης, στην πρώτη θέση ισοψήφησαν (αυτή η ισοψηφία συμβόλισε και προοιωνίσε πολλά για τα αμέσως επόμενα χρόνια) ο Κώστας Διάκος, τότε Κ.Κ.Ε. (μ - λ), και η Αναστασία Χριστοδουλοπούλου, τότε Κ.Ο. Μαχητής με 81 ψήφους καθένας. Δεδομένου ότι το εκλογικό αποτέλεσμα κρίθηκε χαμηλό, ενώ οι δυνάμεις που είχαν συγκροτήσει το ψηφοδέλτιο ήταν ετερόκλητες και δεν είχαν δημιουργήσει παράταξη η οποία να έχει χαρακτηριστικά μακροβιότερα της εκλογικής συνεργασίας, η προσπάθεια αυτή δεν είχε συνέχεια. Άφησε ωστόσο το αποτύπωμά της, καθώς συγκρότησε για πρώτη φορά το χώρο και έβαλε στον εκλογικό αγώνα αγωνιστές ορισμένοι από τους οποίους τα επόμενα χρόνια συνέβαλαν στην ίδρυση της Εναλλακτικής Παρέμβασης και στην συνέχειά της. Και θα ήταν παράλειψη να μην αναφέρω την παρουσία ως υποψηφίου σε εκείνο το ψηφοδέλτιο του νεαρού τότε δικηγόρου Ευάγγελου Γιοσμά, ο οποίος και σήμερα κοσμεί με την παρουσία του την παράταξή μας.

ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ 26 - 27 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1984

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ

	ΨΗ- ΦΟ- ΔΟ- ΧΟΣ	ΓΡΑΜ- ΜΕ- ΝΟΙ	ΨΗΦΙ- ΣΑΝ	ΕΓΚΥ- ΡΑ	ΑΚΥ- ΡΑ	ΛΕΥ- ΚΑ	ΒΕΡ- ΓΑ- ΔΟΣ	ΔΡΟ- ΣΟ- ΠΟΥ- ΛΟΣ	ΖΑΦΕΙ- ΡΟ- ΠΟΥ- ΛΟΣ	ΚΑΛ- ΛΙΓΑΣ	ΚΟΡ- ΚΟΒΕ- ΛΟΣ	ΛΙΟ- ΤΣΟΣ	ΜΑ- ΧΑΙ- ΡΑΣ	ΜΟΥ- ΡΙΚΗΣ	ΞΥ- ΔΟ- ΠΟΥ- ΛΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ
1	790	738	719	19		23	23	385	9	37	3	201	8	30		719
2	807	764	757	7		16	41	318	11	48	4	266	12	41		757
3	782	726	722	4		22	41	370	24	30	2	183	19	31		722
4	810	766	758	8		21	26	316	109	46	5	176	21	38		758
5	809	752	739	11	2	26	31	337	40	34	4	196	44	27		739
6	779	723	712	11		16	28	317	26	57	6	208	32	22		712
7	738	687	676	11		13	36	274	30	51	6	223	29	14		676
8	943	843	833		10	21	35	369	23	65	11	259	30	20		833
9	779	680	666	14		18	26	263	19	60	9	227	31	13		666
10	811	712	701	10	1	16	30	242	19	76	15	251	36	16		701
11	813	724	714	10		18	26	203	30	75	21	282	43	16		714
12	894	766	752	14		16	29	202	25	76	41	304	48	11		752
13	881	699	687	12		17	19	178	23	65	25	297	53	10		687
14	864	647	635	12		16	28	157	15	73	38	267	30	11		635
	11500	10227	10071	143	13	259	419	3931	403	739	190	3340	436	300	10071	
						3%	4%	39%	4%	8%	2%	33%	4%	3%	10071	

ΣΥΝΔΙΑΣΜΟΣ: ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΚΙΝΗΣΗ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΑΘΗΝΑΣ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	1η	2η	3η	4η	5η	6η	7η	8η	9η	10η	11η	12η	13η	14η	ΣΥΝΟΛΟ
ΑΦΕΝΤΑΚΗ ΦΑΝΗ	1	4	-	2	1	0	2	0	2	7	2	12	8	16	57
ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ΑΦΡΟΔΙΤΗ	0	1	-	2	2	1	2	1	1	9	5	13	8	12	57
ΓΙΟΣΜΑΣ ΒΑΓΓΕΛΗΣ	0	0	-	2	1	1	2	0	0	5	8	13	6	14	53
ΔΙΑΚΟΣ ΚΩΣΤΑΣ	2	1	1	4	2	1	1	5	1	7	8	20	9	19	81
ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ	0	0	-	3	1	1	1	1	3	8	2	14	4	17	55
ΔΡΥΛΛΗ ΕΛΕΝΗ	0	0	-	3	2	1	3	1	2	8	2	9	3	13	47
ΖΩΡΖΟΥ ΑΝΤΩΝΙΑ	1	4	-	4	1	0	1	2	1	4	3	9	4	13	47
ΚΑΛΙΝΤΖΑΚΗ ΕΙΡΗΝΗ	0	1	-	2	1	0	1	1	0	4	2	12	5	11	40
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΟΥ ΒΑΣΙΛΗ	0	0	-	2	1	1	1	1	3	7	3	10	5	13	47
ΚΑΤΣΟΥΛΗ ΛΟΥΪΖΑ	0	1	-	2	1	0	1	1	0	8	2	9	4	15	44
ΚΟΤΑΡΙΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ	0	0	-	2	1	1	1	3	0	4	1	8	3	10	34
ΚΟΥΝΑΔΗ ΓΕΩΡΓΙΑ	2	0	-	3	1	0	1	5	1	4	5	11	4	11	46
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΣΟΦΙΑ	0	1	-	2	1	0	1	1	1	7	3	10	4	13	44
ΛΙΑΠΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ	2	0	-	2	1	1	1	0	0	4	3	11	5	11	41

1984

ΝΟΜΙΚΟ ΒΗΜΑ

427

ΜΑΡΓΩΝΗΣ ΒΑΓΓΕΛΗΣ	0	0	-	3	1	2	4	4	1	4	3	12	7	12	53
ΜΠΕΝΟΥ ΕΛΙΣΑΒΕΤ	1	0	-	2	1	0	2	1	0	7	2	15	5	14	50
ΜΠΟΚΟΛΙΝΗ ΑΝΝΑ	1	0	-	3	1	0	2	1	0	8	2	12	6	11	47
ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ	0	0	-	3	1	3	1	1	0	4	2	8	7	12	42
ΠΑΛΛΑΣ ΦΩΤΗΣ	0	1	-	2	1	1	2	2	1	5	4	10	9	17	55
ΠΑΠΑΔΗΜΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ	0	0	-	2	2	1	1	1	0	8	1	12	4	12	44
ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡ.	0	0	-	2	1	4	1	1	0	7	3	10	5	11	45
ΣΙΤΑΡΙΔΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ	0	0	-	2	3	1	2	1	5	10	3	11	3	10	51
ΦΙΛΗ ΜΑΡΙΑ	0	2	-	2	2	2	4	1	1	8	6	12	5	10	55
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΑΣΤ.	0	1	1	2	3	1	4	3	3	11	11	15	8	18	81

Ο Παντελής Λιότσος στη Μακρόνησο, 1948

Σε επίπεδο γενικότερης εικόνας των εκλογικών αποτελεσμάτων του 1984, αξίζει να σημειωθεί ότι στην αναμέτρηση μεταξύ των βασικών αντιπάλων, Ζαφειρόπουλου και Μαχαίρα, επικράτησε ο πρώτος, εκμεταλλευόμενος την φθορά του ΠΑΣΟΚ (το οποίο πρέπει να σημειωθεί ότι δεν είχε κατέβει στις εκλογές αυτές με αυτοτελή παράταξη, αλλά συμμετείχε στον συνδυασμό Μαχαίρα στα πλαίσια του γνωστού μορατόριουμ των δύο κομμάτων τα χρόνια εκείνα), σε συνδυασμό με το έντονα πολωτικό κλίμα της

εποχής ανάμεσα σε Ν.Δ. και ΠΑ.ΣΟ.Κ. Έτσι, στον 1ο γύρο Ζαφειρόπουλος και Μαχαίρας συγκέντρωσαν από 3.939 και 3.506 ψήφους αντίστοιχα, ενώ στον πήραν από 5.149 και 4.924 και ο Νώντας Ζαφειρόπουλος (κλασική περίπτωση εκπροσώπου της «λαϊκής δεξιάς») έγινε πρόεδρος του Δ.Σ.Α. Ήταν τέτοια η φροντίδα του να μην προκαλεί αντιπάθειες εν όψει δεύτερου γύρου, που μέλη της Α.Κ.Δ.Α. μου αφηγούνταν ότι σε αφισοκόλλησή τους με χρήση φορητής ψηλής ξύλινης σκάλας στο παλιό Εφετείο (Αμπάσαντορ, Σωκράτους), ο Νώντας πήγε και τους κρατούσε τη σκάλα...μην πέσουν !

Αξιοσημείωτο ήταν επίσης ότι από τον συνδυασμό των δημοκρατικών δυνάμεων του ψηφοδελτίου Μαχαίρα (δικηγόροι Κ.Κ.Ε., ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ.α.), οι δικηγορικές δυνάμεις του Κ.Κ.Ε Εσωτερικού ήταν απύσες, καθώς διαισθανόμενοι την περιθωριοποίησή τους μέσα σε έναν συνδυασμό ΠΑΣΟΚ & ΚΚΕ προτίμησαν να συγκροτήσουν τον συνδυασμό «Δικηγορική Ενότητα» με επικεφαλής τον Παναγιώτη Κορκόβελο, από τον οποίον εκλέχθηκαν σύμβουλοι ο ίδιος, αλλά και οι Φώτης Κουβέλης και Αντώνης Ρουπακιώτης. Ο Φώτης Κουβέλης, μάλιστα, επί προεδρίας Ζαφειρόπουλου (1984-1987) έλαβε και το αξίωμα του Γενικού Γραμματέα του Δ.Σ.Α., που είναι, ως γνωστόν, ο δεύτερος τη τάξει τίτλος μετά από αυτόν του Προέδρου. Τα επόμενα χρόνια έμελλε να ανταποδώσει στο πολλαπλάσιο. Ωστόσο, η εκλογή Ζαφειρόπουλου στην Προεδρία του Δ.Σ.Α. δεν ανέκοψε την ριζοσπαστικοποίηση των δικηγόρων. Τον επόμενο χρόνο της προεδρίας του, ξέσπασε η λεγόμενη απεργία των 100 ημερών, γεγονός πρωτόγνωρο στα χρονικά του Δ.Σ.Α., με αίτημα την κατάργηση του Σ.Ε.Π.Τ.Α. και διάφορα άλλα θεσμικά. Επρόκειτο για μια απεργία του Δ.Σ.Α. που ξεκίνησε τον Οκτώβριο 1985 και διήρκεσε μέχρι τον Ιανουάριο 1986, με κύριο αίτημα την μη ψήφιση του νομοσχεδίου για την ιδιωτική ασφάλιση, στο οποίο η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ τότε, κατ' επιταγή των ασφαλιστικών εταιρειών, επιχείρησε να θεσμοθετήσει το Σ.Ε.Π.Τ.Α. (Σώμα Ειδικών Πραγματογνωμόνων Τροχαίων Ατυχημάτων), με σκοπό την εξωδικαστική επίλυση των διαφορών από αυτοκίνητα, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Πραγματογνώμονα ο οποίος θα οριζόταν σχετικά.

Η αποχή πέτυχε και το Σ.Ε.Π.Τ.Α. ουδέποτε εφαρμόστηκε. Καρπός της αποχής αυτής επίσης ήταν σε μεγάλο βαθμό και η θέσπιση του ν. 1649/1986 - σταθμός στην κατάργηση του ρουσφετιού για την πρόσληψη έμμισθων δικηγόρων στον δημόσια τομέα, που πλέον αποφασιζόταν από πενταμελή επιτροπή, της οποίας τα τρία μέλη ήταν δικηγόροι υποδεικνυόμενοι από το Δ.Σ. του Δ.Σ.Α. (+ ένας πρόεδρος Πρωτοδικών + ένας εκπρόσωπος του ενδιαφερόμενου φορέα).

Την ίδια χρονική περίοδο (αρχές 1986) μεταφέρθηκε το Πρωτοδικείο στην πρώην σχολή Ευελπίδων.

Και η ζωή συνεχίστηκε.

Η συνέχεια στο επόμενο μέρος.

Αθήνα, 21/1/2022

Κώστας Παπαδάκης

Με την επιτροπή για την υπεράσπιση της μνήμης και του έργου του Στάλιν, κατάθεση στεφάνου στο Πολυτεχνείο (πάνω), ομιλητής σε εκδήλωση (κάτω).

Ο Παντελής Λιότσος στο Πολυτεχνείο και στο πάνελ εκδήλωσης της Επιτροπής για την Υπεράσπιση του έργου του Στάλιν (στο μέσον)